مادەنيەت كورمەسى قالايشا شينجياڭدا وتكىزىلدى

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەتىلشىسى
رىن جياڭ

6 ـ ايدىڭ 20 ـ كۈنى كەش، ئەتۇن قاراڭغىلىمىندا قاشقار قالاسىنداغى لاينيڭ قوناق ۋىيىندە شامدار جاينىپ، ۋلكەن زالدا ادامدار قايشالسىپ جاتتى. ولاردىڭ كوبى 13 ـ كەزەكتىگى جۇڭگو شينجياڭ قاشقار . ورتا ازيا، وڭتۇستىك ازيا تاۋار جارمەڭكەسى مەن جۇڭگو (شىنجىڭ) حالقارالىق مادەنيەت شارۋاشىلىغى كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسىنە قاتناسۇعا كەلگەن سىلى قوناقتار مەن ساۋداگەرلەر.

لي ليتيڭنىڭ اسەرى كوپتەگەن قوناقتارمەن ۇقسامايدى. ول مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسىن وتكىزۇشى جاقتىڭ ئەبرى ـــ گۇاڭدۇڭ حۇاۋ مادەنيەت، عىلىم ـ تەحنيكا توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ نىسان جاڭاشىسى. ول تايۋاندان بەرى گۇاڭدۇڭ مەن شينجياڭ ارالىندا ئەجەى شاپقىلادى، "19 ـ كەزەكتى شىنجىڭ مادەنيەت كورمەسى جابىلعانىنان ماڭدەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسى شىمىلدىعىن اشقانعا دەيىن نەبارى 10 كۈن ۋاقىت ئوتتى، بۇعان شىنىندا دا سەنگىم كەلمەيدى تۇر"، ـ دەدى ول.

شىنجىڭدا تامىر تارتقان مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش رەت شىنجىڭنان شىعىپ، گۇاڭدۇڭ ـ شياڭگاڭ ـ اۋمەن ۇلكەن شەعاناق رايونىنان جۇڭگونىڭ باتىسقا ەسىك اشۇىندىعى الدىڭعى شەبىنە تىكەلەي قادام تاستاۋىنىڭ سەبەبى نەدە؟

"ماڭنيتىك رولى" كۇن ساين كۇشەيىپ كەلەدى

شىنجىڭ مادەنيەت كورمەسى ئەبىر جولدا 5000 كيلومەتردەن استام جول باسىپ، 10 مىڭ شاقىرىمدى ارتقا تاستاپ، ئەماجلىستى ئساتتى وتكىزىپ، ونىمدىلىگى ادامدى تاڭ قالدىردى.

"ئەبز ەڭ تەز قارقىنمەن، ەڭ جوعارى ونىمدىلىكپەن شينجياڭ كورمەسىنىڭ قاشقاردا تيانقاتانۇىن ىلگەرىلەتتىك"، ـ دەدى شىنجىڭ گازەتشىلىك توبى تيجارات باسقارۋ كوميتەتى تيجارات باس باقىلاۋشىسى، شىنجىڭ حالقارالىق مادەنيەت شارۋاشىلىغى كورمە جارمەڭكەسى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار باسالقاسى يە جيانچياڭ. بۇل سەرىكتەستىك تە مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسىن وتكىزۇشى جاقتىڭ ئەبرى.

ونىڭ قاراۋىنشا، مادەنيەت كورمەسىنىڭ شينجياڭدا وتكىزىلۇىنىڭ مىناداي 3 ئەتۇرلى سەبەبى بار ەكەن: جاڭالىق اشا دامۇ تۇرعىسىنان ايتقاندا، مادەنيەت كورمەسى جوننەن اناعۇرلىم اشىق، اناعۇرلىم جاسامپاز شاراداان پايدالانىپ، نىشكە ەنگىزىپ، سىرتقا شعارىپ، ەل ئىشى، حالقارا بازارىن اشىپ، بۇكىل ەلدەگى ئارقايسى ولكە، رايون، قالالارمەن تەرەڭ سەلبەستىك جاساۋى، ئسوزسىز، ورىنداۋعا ئتيىستى ئىس؛ مادەنيەت شارۋاشىلىعىنىڭ ەرەكشەلىگىنەن تۇىندىعان، ئسوز جوق، اشىق، سىيسمدى بولىپ، جاڭالىق اشا سەلبەسكەندە عانا جوعارى ساپالى دامۇعا قول جەتكىزۇگە بولادى؛ ەڭ سوڭىندا ەڭ ماڭزدى ئبر ئتۇيىن: "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول" قۇرىلىسىنىڭ ۇلى جاعدايىندا شينجياڭ، قاشقار ەرەكشە تاماشا دامۇ كەزەڭىندە تۇر، مادەنيەت كورمەسى شينجياڭعا كەلىپ، قاشقاردا وتكىزىلىپ، دامۇ بولاشاعى شەكسىز.

"قاشقار ـــ بايىرعى جىبەك جولىنداعى ماڭزدى قالاشىق، ەجەلدەن بەرى شعىس پەن باتىستىڭ ەكونوميكا، مادەنيەت اۋىس ـ كۇيىسى شوعىرلانعان جەر، '5 وتكەلى 8 ەلگە تۇتاساتىن، ئبىر جولى ەۋروپا مەن ازيانى تۇتاستىراتىن' وڭىرلىك ورىن باسىمدىعىنا يە". قاشقار ايماقتىق پارتكومىنىڭ مۇشەسى، اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ ۇنەمىلىك ستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار ئۇالىي لي حۇڭچي بىلاي دەدى: "قاشقار جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىنىڭ ماڭزدى تىرەگى جانە وڭتۇستىك ارناسىنىڭ ماڭزدى ئتۇينى، سوندداي ـ اق جۇڭگو ـ پاكيستان ەكونوميكالىق ئدالىزىنىڭ باستالعان قالاسى رەتىندە، توڭىرەكتەگى ەلدەرمەن ەكونوميكالىق ئوزارا تولىقتاۋ سيپاتى ئبىرشاما كۇشتى، ونان دا ماڭزدىسى، قاشقار ەكونوميكالىق اشۇ رايونى، كەشەندى قورعامالى باجى اۋماعى، شەكارا اتتاعان ەلەكتروندى ساۋدا جانە شينجياڭعا باعىتتالعان كومەكتەسۇ سياقتى جاڭا ئبىر كەزەكتى ەرەكشە ساياساتتار قاباتتاسقان باسىمدىققا يە. سىرتقى ساۋدانى دامىتۇ، باتىسقا ەسىك اشۇ جانە سىرتپەن اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى تەرەڭدەتۇدە ەرەكشە شارت ـ جاعدايعا يە".

چيڭحۇا داشۇەسى الەۋمەتتىك باسقارۋ شۇەيۇانىنىڭ پروفەسسورى، دوكتورانت جەتەكشىسى، چيڭحۇا داشۇەسى مەملەكەت جاعدايىن زەرتتەۋ ورنىنىڭ باستىعى حۇ انگاڭ شينجياڭنىڭ جانە قاشقاردىڭ كەزەكتەگى دامۇ ورايىن "ورايلى ئسات، شۇرايلى جەر، تىنىستى ەل" دەگەن سوزبەن سۇرەتتەدى. "مەيلى شينجياڭ، الدە قاشقار بولسىن، بارلىعى ورتا ازيا ئوڭىرىنىڭ ەكونوميكا، مادەنيەت ورتالىعىنا اينالدى، سوندداي ـ اق ورتالقتىڭ' ماڭنيتتىك رولىن' كۇن ساين ساۋلەلەندىرىپ، توڭىرەكتەگى ەلدەر مەن رايوندارداى بارىنشا باۋرادى.

مادەنيەت كورمەسى نەنى الا كەلدى

مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمە الاڭىنا كىرىسكەنىز، ادامدى تاڭ قالدىراتىنى، كورمە ئتاسىلى عانا ەمەس، ونان دا ماڭزدىسى، مادەنيەت شارۋاشىلىعىنىڭ ەڭ الدىڭعى لەگىندەگى كاسىپورىندار كوزگە وتتاي باسىلدى: مەملەكەتتىك ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان "شاعىن قۋاتتى" كاسىپورىن شىنجىڭ قالاسى شياۋحاياياڭ كورۇ تۇيىسگى عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى، جۇڭگو VR50 قۋاتتى كاسىپورنى سلۇ كورۇ تۇيىسگى عىلىم ـ تەحنيكا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى، دۇنيە جۇزىلىك دانەكەرسز 3D سالاسىنداعى جەتەكشى كاسىپورىن باندۇ عىلىم ـ تەحنيكاسى، ديسنيدەن ۇقىق الىپ سەلبەسكەننە 20 جىلعا جۇىق ۋاقىت بولعان گۇاڭجوۇ يۇڭجۇن شيڭجيشيۇڭ مادەنيەت جاسامپازدىعى شەكتى سەرىكتەستىگى، "شعاناق رايونىنىڭ تارتۇىن" اشۇ قۇرىلىمى جۇحاي قالالىق مادەنيەت شارۋاشىلىعى قوعامى، تۇڭعىش كەزەكتى سيفرمەن ينالسۇشىلار جاڭالىق اشۇ جارىسىن ۇستىنە الۇ قۇرىلىمى شىنجىڭ قالاسى سيفرلى جاڭالىق اشۇ جانە كوپ مەدىيا قوعامى، ۇدايى 10 جىل مەملەكەتتىڭ جەر ـ جەرىندە تەحنولوگيا، اسەمونەر شەبەرلەرىمەن بىرلەسىپ كورمە ورىستەتكەن شىنجىڭ قالاسى گوداشى كوركەمونەر بۇيىمدارىنا قارجى قوسۇ شەكتى سەرىكتەگى... ئبارى دە جۇڭگوداعى، ئتپىتى دۇنيە جۇزىندەگى ايگىلى ماركالى كاسىپورىندار، ولار كورسەتكەن جاڭا كاسىپ كۇيى، جاڭا قولدانىلىم، جاڭا ۇلگى سيفرلاندىرا بۇرىلىس جاساۋ، مەدياالاردىڭ توعسۇى، مادەنيەت عىلىم ـ تەحنيكاسىندا جاڭالىق اشۇ سياقتى بۇرىنعى ئبىرشاما ابستراكت ۇعىمدارىدى كوز الدىمىزعا ەلەستەتتى.

"مادەنيەت كورمەسىنىڭ ەڭ ماڭىزدى رولىنىڭ ئبرى، جۇڭگونىڭ تاڭداۋلى مادەنيەت شارۋاشىلىعىن شوعىرلاندىرىپ، ئوزارا ۇيرەنۇ، ئوزارا جەتكىزۇ ارقىلى مادەنيەت شارۋاشىلىعىنىڭ اناعۇرلىم جاقسى دامۇىنا دەم بەرۇ. مادەنيەت كورمەسىنىڭ شينجياڭ كورمەسىن وتكىزۇدىڭ، ئسوز جوق، شينجياڭنىڭ مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۇىندە ئىستى ئىس؛ مادەنيەت شارۋاشىلىعىنىڭ ەرەكشەلىگىنەن تۇىندىعان، ئسوز جوق، اشىق، سىيسمدى بولىپ، جاڭالىق اشا سەلبەسكەندە عانا جوعارى ساپالى دامۇعا قول جەتكىزۇگە بولادى؛ ەڭ سوڭىندا ەڭ ماڭىزدى ئبر ئتۇيىن: "ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول" قۇرىلىسىنىڭ ۇلى جاعدايىندا شينجياڭ، قاشقار ەرەكشە تاماشا دامۇ كەزەڭىندە تۇر، مادەنيەت كورمەسى شينجياڭعا كەلىپ، قاشقاردا وتكىزىلىپ، دامۇ بولاشاعى شەكسىز.

"قاشقار ـــ بايىرعى جىبەك جولىنداعى ماڭىزدى قالاشىق، ەجەلدەن بەرى شعىس پەن باتىستىڭ ەكونوميكا، مادەنيەت اۋىس ـ كۇيىسى شوعىرلانعان جەر، '5 وتكەلى 8 ەلگە تۇتاساتىن، ئبىر جولى ەۋروپا مەن ازيانى تۇتاستىراتىن' وڭىرلىك ورىن باسىمدىعىنا يە". قاشقار ايماقتىق پارتكومىنىڭ مۇشەسى، اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ ۇنەمىلىك ستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار ئۇالىي لي حۇڭچي بىلاي دەدى: "قاشقار جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونىنىڭ ماڭىزدى تىرەگى جانە وڭتۇستىك ارناسىنىڭ ماڭىزدى ئتۇينى، سوندداي ـ اق جۇڭگو ـ پاكيستان ەكونوميكالىق ئدالىزىنىڭ باستالعان قالاسى رەتىندە، توڭىرەكتەگى ەلدەرمەن ەكونوميكالىق ئوزارا تولىقتاۋ سيپاتى ئبىرشاما كۇشتى، ونان دا ماڭىزدىسى، قاشقار ەكونوميكالىق اشۇ رايونى، كەشەندى قورعامالى باجى اۋماعى، شەكارا اتتاعان ەلەكتروندى ساۋدا جانە شينجياڭعا باعىتتالعان كومەكتەسۇ سياقتى جاڭا ئبىر كەزەكتى ەرەكشە ساياساتتار قاباتتاسقان باسىمدىققا يە. سىرتقى ساۋدانى دامىتۇ، باتىسقا ەسىك اشۇ جانە سىرتپەن اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى تەرەڭدەتۇدە ەرەكشە مونەر ونىمدەرىن شينجياڭ حالقىنا كورسەتەدى"، ـ دەدى "سۇڭنا چايچي" جاۋاپتىسى، جۇڭگو تەحنولوگيا ـ اسەمونەر شەبەرى چيۇ حان.

مادەنيەت كورمەسى نەنى قالدىرادى

مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسىندە مادەنيەت شارۋاشىلىعى جالپىلىق سارايىنان سىرت، ەرەكشە مادەنيەت پەن ساياحاتتى توعىستىرۇ سارايى دا ورنالاستىرىلعان، شينجياڭداعى 14 ايماق، وبلىس، قالانىڭ مادەنيەت ـ ساياحات شارۋاشىلىعى تۇڭعالدەي ەرەكشە مادەنيەت ـ ساياحات توعىستىرۇ سارايىندا بوي كورسەتتى، سوندداي ـ اق شينجياڭنىڭ مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپ سالاسى دامۇىنىڭ مەعىم نەگىزى مەن دامۇ كومەسكى كۇشىن ايگىلەدى.

سانجى حۇيزۇ اۋتونوميالى وبلىستىق مادەنيەت، دەنە تاربيە، رادىو ـ تەلەۋيزيا جانە ساياحات مەكەمەسى 180 نەشە ئتۇرلى مادەنيەت ـ ساياحات ئونىمىن كورمەگە قاتىناسۇعا ۇيىمداستىردى. سانجى وبلىستىق مادەنيەت ـ ساياحات مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ مۇشەسى، مەكەمەنىڭ ورىنباسار باستىعى ياڭ جيانۇي بىلاي دەپ تانىستىردى: شينجياڭ كورمەسى اشىلعان العاشقى كۇنى سانجى وبلىسنان كورمەگە قاتىناسقان ساۋداگەرلەر 50 نەشە كاسىپورىنمەن، قامداۋ ساۋداگەرلەرىمەن بەتپە ـ بەت كەڭەستى.

"قوناق يەسى" قاشقار ايماعنان سىرت، باينعولين موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىستىڭ كورمە اۋماعى ەڭ ۇلكەن، 100 شارشى مەتردەن استام ەرەكشە جابدىقتالعان كورمە ورنى ارنايى ورنالاستىرىلدى، 30 نەشە كاسىپورىننىڭ ئتۇرلى مادەنيەت ـ ساياحات ونىمدەرى باينعولين وبلىستىڭ مادەنيەت ـ ساياحاتىنىڭ شكەرىلەي توعسا دامۇ جەتىستىكتەرىن جان ـ جاقتى ايگىلەدى. ئوزىن جان ـ جاقتى ايگىلەۋمەن بىرگە، باينعولين وبلىستىق مادەنيەت، دەنە تاربيە، رادىو ـ تەلەۋيزيا جانە ساياحات مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى حى مياۋ ۴ار كۇنى مىناداي ئبىر ئستى ىستەۋمەن بولدى: ول كورمەگە قاتىناسقان باينعولين وبلىستىڭ مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپورىندارىن ەرتىپ شعىپ ەكسكۇرسيالاپ، ۇيرەندى، "بۇل رەتكى كورمە ـ ئماجلىس ـــ ئبىر كەڭ تۇعىر، كاسىپورىندار ىرىنقىلىقپەن العا ئوتىپ، جۇڭگونىڭ مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپ سالاسىنىڭ ەڭ جاڭا داۋۇ بەتالىسىن ۇيرەنىپ، اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى سەلبەستىك سەرىكتەرىن قاراستىرۇى كەرەك".

"مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسى ـــ مادەنيەت ونىمدەرى مەن مادەنيەت كاسىپ سالاسنا قارجى قوسۇ، قارجى قۇراۋ نىساندارىن كورسەتۇدى، ساۋداالاسۇدى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن تۇعىر، ول 'قاشقار جارمەڭكەسىمەن' ئبىر ۋاقىتتا وتكىزىلەدى، ەكى تۇعىر قاباتتاستى، بۇل بازار زاڭدىلىعىنا ۇيلەسەدى، كاسىپ سالاسىنىڭ داۋۇ زاڭدىلىعىنا ئتپىتى دە ۇيلەسەدى. مەن ەكى تۇعىردىڭ كورمەگە قاتىناسقان ساۋداگەرلەر بايلىعنان، كاسىپتىك كورەرمەندەردەن، ۇگىتتەۋ، جالپىلاستىرۇ تۇعىرنان بىرگە يگىلىكتەنۇ ارقىلى، ئسوز جوق، 2 < 1 + 1 اسەرىن تۇدىراتىندىعىنا، ئسوز جوق، جوعارى دەڭگەيلى كاسىپ سالالارىنىڭ داۋۇىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، ساپالى مادەنيەت ونىمدەرىن تۇىنداتىپ، كاسىپتەردىڭ سالا اتتاعان جانە كاسىپ اتتاعان سەلبەستىگىن جەتەكتەيتىندىگىنە سەنەمىن"، ـ دەدى يە جيانچياڭ.

"'قاشقار جارمەڭكەسى' مەن مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسى قوس تۇعىردىڭ بايلىق باسىمدىعىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، شينجياڭنىڭ مادەنيەت ـ ساياحات كاسىبىنە جاڭا قوزعاۋشى قۇات، جاڭا جاعداي الا كەلىپ، مادەنيەت پەن ساياحاتتىڭ تەرەڭدەي توعسۇىن اناعۇرلىم ىلگەرىلەتەدى". باينعولين وبلىستىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ ورىنباسار باس حاتشىسى لىۋ جياڭشىڭ مادەنيەت كورمەسىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى شينجياڭ كورمەسى شينجياڭنىڭ ايماق، وبلىس، قالالارىنا ئبىر كورمەلەۋ تۇعىرىن، تانىستىرۇ تەرەزەسىن اشتى، بۇل "سىرتقا جىبەرۇ، شاقىرىپ اكەلۇ" جوننەن ماڭىزدى ئمان الىپ، مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپ سالاسىن دامىتۇ كوز ايالىن كەڭەيتىپ، مادەنيەت ـ ساياحات كاسىپ سالاسى جوننەدەگى ۇعىنۇ مەن تۇسىنىكتى ارتتىرىپ، مادەنيەت كاسىپ سالاسىنىڭ بايالىدى، جوعارى قارقىنمەن، جوعارى ونىمدىلىكپەن دامۇ دەڭگەيىن اناعۇرلىم جوعارىلاتۇىنا ئتىمدى بولادى دەپ قارادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاۋاپكەرشىلىگىن زاڭ بوينشا قاتاڭ قۇزاستىرۇ كەرەك. قازىر ئدال دۇان ـ ۇ دەمالسى كەزى، جەر ـ جەر جانە قاتىستى تاراۋلار حاۋىپسىز دامۇ ۇستانىمىن بەرىك ورناتىپ، حالقتى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ئومىردى بارىنەن جوعارى قويۇعا تاباندى بولىپ، "ئاردايىم قام جەپ تۇراتىن" جاۋاپكەرشىلىك سەزىممەن قىزمەتتى تيانىاقتاندىرۇدى ناقتى، ەگجەي ـ تەگجەيلى يگەرىپ، قىلپى بىلىنگەن كومەسكى قاتەرلەردى قاداعالاپ، حاۋىپ ـ قاتەردى جاپپاي ئبىر ـ بىرلەپ تەكسەرۇ كەرەك. تاياۋدا قاتىستى تاراۋلار ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى حاۋىپ ـ قاتەرىن ارناۋلى وڭاۋدى ورىستەتىپ، ئتۇيىندى كاسىپتەردىڭ، ئتۇيىندى سالالاردىڭ حاۋىپسىزدىگىن باقىلاۋ ـ باسقارۋدى كۇشەيتىپ، اۋىر، ەرەكشە اۋىر ئوندىرىس حاۋىپسىزدىگى شىرعالاڭدارىنىڭ تۇىلۇنان ئونمەدى ساقتانىپ، حالىق بۇقاراسىنىڭ ئومىرى مەن مال ـ مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن شىنايى قامتاماسىز ەتۇ كەرەك.

شي جينپيڭنىڭ نۇسقاۋىنا سايى، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۇدى باسقارۋ مينيسترلىگى، تۇرعىن ئۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسى مينيسترلىگى، مەملەكەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كوميتەتى، بازار باقىلاۋ ـ باسقارۋ باس مەكەمەسى سياقتى تاراۋلار قىزمەت گرۇپپاسىن سول جەرگە دەرەۋ جەبەرىپ، جارالانعاندارىدى قۇتقارۋ ـ ەمدەۋ جانە شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۇ بوينشا ئبىر جاقتى ەتۇ قىزمەتىنە جەتەكشىلىك ەتتى. نيڭشيا حۇيزۇ اۋتونوميالى رايونى، ينچۇان قالاسى كۇش ۇيىمداستىرىپ، سوڭعى جۇمىستاردى ىڭعايلاستىرۇ قىزمەتىن كۇش سالا جاقسى دەستەدى. قازىر مەدىتسينالىق قۇتقارىپ ەمدەۋ، شىرعالاڭ سەبەبىن تەكسەرۇ سياقتى قىزمەتتەر دەستەلۇدە.

اۋتونوميالى رايون ساياسي ـ زاڭ جۇيەسىنىڭ ارناۋلى تاقىرىپتىق باۋلۇ، زەرتتەۋ ـ تالقىلاۋ قيمىلى وتكىزىلدى

جاڭا داۋىردەگى شينجياڭ ساياسي ـ زاڭ قۇرىش قوسىنىن سومداۋ كەرەك

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ئتىلشىسى **ۋاڭ نا** 6 ـ ايدىڭ 22 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 6 ـ ايدىڭ 21 ـ كۈنى اۋتونوميالى رايونىنىڭ ساياسي ـ زاڭ جۇيەسىندەگى باسشى كادرلاردى ساياسي جاقتان كەزەكپەن باۋلۇ جانە "شي جينپيڭ جاڭا ئداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن ۇيرەنۇ، دايەكتىلەندىرۇ، شينجياڭنىڭ ساياسي ـ زاڭ قۇرىش قوسىنىن سومداۋ" ارناۋلى تاقىرىپتىق باۋلۇ، زەرتتەۋ ـ تالقىلاۋ قيمىلى وتكىزىلدى. اۋتونوميالى رايوندىق پارتكومىنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ساياسي ـ زاڭ كوميتەتىنىڭ شۇجيى ۋاڭ ميڭشان اتتانىسقا كەلتىرۇ ئسوزىن سويلەدى جانە تۇڭعىش مايدان ارناۋلى تاقىرىپتىق پىسقتاۋ جاسادى.

ئماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: وسى رەتكى ارناۋلى تاقىرىپتىق باۋلۇ، زەرتتەۋ ـ تالقىلاۋ قيمىلىنىڭ ماقساتى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنى ورايى ەتىپ، پارتيانىڭ جاسامپاز نازارياسىمەن قارۋلانۇدى بارىنشا كۇشەيتىپ، شينجياڭنىڭ ساياسي ـ زاڭ قوسىنىنىڭ ساياسي تۇجىرىمداۋ قابىلەتىن، ساياسي ئتۇسنۇ قابىلەتىن، ساياسي انقارۋ قابىلەتىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتپى، تۇدى بىيك ۇستاۋدىڭ، پارتيانىڭ قولباسشىلىعىنا بويسۇنۇدىڭ، بورىشقا ادال بولۇدىڭ سانالىلىعى مەن تاباندىلىعىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، ساياسي ـ زاڭ قوسىنىنىڭ توڭكەرىستەنۇ، جۇيەللەنۇ، ماماندانۇ، كاسىبىلەنۇ دەڭگەيىن جاپپاي جوعارىلاتپ، پارتيا ورتالىق كوميتەتى الاڭسىز بولاتىن، حالىق بۇقاراسى ريزا بولاتىن، ادال، كىرشىكسىز، جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن جاڭا داۋىردەگى شينجياڭنىڭ ساياسي ـ زاڭ قۇرىش قوسىنىن كۇش سالا تۇلعالاپ، پارتيا مەن حالىق جۇكتەگەن جاۋپكەرشىلىكتى، بورىشتى اناعۇرلىم ويداعىداي ارقالاۋ كەرەك.

ئماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: شي جينپيڭ جاڭا ئداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسى ارقىلى بۇلجماي زەيىن ـ زەردەنى ۇيىستىرىپ، رۇحتى سومداپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدىڭ باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ئدال دايەكتىلەندىرىپ، قوعام ورنىقتىلىعى مەن بايالىدى تىنىشتىق باس نىساناسىن مىقتاپ يگەرىپ، شينجياڭنىڭ ساياسي ـ زاڭ قىزمەتىنىڭ باستان ـ ياق دۇرىس ساياسي بەتالىسپەن ىلگەرىلەۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۇ؛ شي جينپيڭنىڭ زاڭمەن باسقارۋ يدەياسىن بۇلجماي دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، زاڭمەن باسقارىلاتىن شينجياڭدى، زاڭمەن باسقارىلاتىن وڭكەمەتتى، زاڭمەن باسقارىلاتىن قوعامدى ئبىر تۇلعالاندىرا قۇرۇدى ىلگەرىلەتپ، اناعۇرلىم جوعارى دەڭگەيدەگى زاڭمەن باسقارىلاتىن شينجياڭ قۇرۇعا قۇلشىنۇ؛ لاڭكەستىككە قارسى تۇرىپ، ورنىقتىلىقتى قورعاۋدىڭ زاڭمەن باسقارىلۇىن، ۇدايىلانۇىن بۇلجماي ىلگەرىلەتپ، ۇزدىكسىز ورنىقتىلىقتىڭ، ۇزاق ۋاقىت ورنىقتىلىقتىڭ نەگىزىنىڭ اناعۇرلىم بەرىك بولۇىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۇ؛ پارتيانىڭ ساياسي قۇرىلىسىن بۇلجماستان ئبىر تۇتاس باسشىلىققا الپ، سەنىمى بەكەم، زاڭدى حالىق ئۇشىن اتقارىلىن، جاۋاپكەرشىلىكتى باتىلدىقپەن ارقالايتىن، پاك، كىرشىكسىز، ساياسي ـ زاڭ قوسىنىن قۇلشىنا قۇرىپ، جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىندىرۇدىڭ شينجياڭ امالياتىن كۇش سالا ىلگەرىلەتۇ كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

قاتىناس جاعىندا، G315 جەلسىندەگى لوپ ـ قاراقاش تاس جولى نىسانى، G217 جەلسىندەگى كۇشار ـ شايار تاس جولى سياقتى 8 قاتىناس نىسانىنىڭ قۇرىلىسى باستالىپ، 2 ميلليارد 380 ميلليون يۇان قارجى قوسىلعان. لوپنۇر ـ چارقىلىق تەمىر جولى ينجەنەرياسى، توقسۇ ـ باي تەمىر جولى نىسانى، G30 لاينيۇنگاڭ ـ قورعاس جوعارى قارقىندى تاس جولىنىڭ قۇىلدان تۇيىقتا دەيىنگى بولەگىن جاڭالاۋ، كەڭەيتىپ سالۇ ينجەنەرياسى سياقتى قارجى قوسۇ مولشەرى زور ئبىر قىدىرۇ ئتۇيىندى نىسان ئساتتى ىلگەرىلەتىلدى، مەجەمەن كەيىنگى جارتى جىلدا قۇرىلىسى باستالادى.

ەنەرگيا جاعىندا، التاي ايماعىنىڭ تابيعي گاز ارقىلى حالىقتا تيىمدىلىك جەتكىزۇ ينجەنەرياسى، قۇلجا كەن رايونىنداعى ورتا، شاعىن تيپتى كومىر كەندەردى بىرىكتىرۇ ئوڭىرى يتاي يلي كەن كاسىبى سەرىكتەستىگى كومىر كەنى نىسانى سياقتى 11 ەنەرگيا نىسانىنىڭ قۇرىلىسى تىڭنان باستالىپ، 25 ميلليارد 300 ميلليون يۇان قارجى قوسىلعان. كەيىنگى جارتى جىلدا قۇىلدىڭ سولتۇستىگىنەن چۇڭچيڭگە دەيىنگى 800± كيلوۋولتتىق ەرەكشە جوعارى كەرنەۋلى تۇراقتى توك ينجەنەرياسى، جۇندۇك 660000×2 كيلوۋاتتىق كومىر ەلەكتر نىسانى، تاربىاعاتاي ايماعىنىڭ تابيعي گاز ارقىلى حالىقتا تيىمدىلىك جەتكىزۇ ينجەنەرياسى سياقتى ئبىر توپ ەنەرگيا نىساندارىنىڭ قۇرىلىسى باستالاتىندىعى ەمجەلەنىپ وتىر.

كاسىپ سالاسى جاعىندا، كۇنەس اۋدانىنىڭ قاتپاشۇ التىن (مىس) رۇداسىن قازۇ ـ سۇرىپتاۋ ينجەنەرياسى، شينجياڭ جۇڭشۇ ەنەرگيا عىلىم ـ تەحنيكاسى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ جىلىنا 150 مىڭ تونناليق BDO (4، 1ـ بۇتادىول) نىسانى، تۇرپان يۇندا كاسىپ سالاسى باقشاسى قۇرىلىس نىسانى سياقتى 19 كاسىپ سالاسى نىسانىنىڭ قۇرىلىسى تىڭنان باستالىپ، 2 ميلليارد 330 ميلليون يۇان قارجى قوسىلعان.

حالىق تۇرمىسى جاعىندا، اۋتونوميالى رايونىنىڭ قالا ـ قالاشقتارداعى لاشقتى وڭىرلەردى جاڭالاۋى، شينجياڭ اۋىل شارۋاشىلىعى داشۇەسىنىڭ نەگىزدىك قۇرىلعى قۇرىلىسى نىسانى، ئۇرىمجى قالاسىنىڭ سۇ بىركىلمەيتىن قالا قۇرىلىسىن تۇتاس ئوڭىر بوينشا جۇيەلى ىلگەرىلەتۇدەن ۇلگى كورسەتىتىن قالا بولۇى سياقتى 21 حالىق تۇرمىسى نەسانىنىڭ قۇرىلىسى تىڭنان باستالىپ، 5 ميلليارد 640 ميلليون يۇان قارجى قوسىلىپ، ەكونوميكانىڭ ئۇرتىس اقاۋسىز دامۇىنا بەرىك نەگىز قالاندى.